

กำหนดการหลักสูตรการฝึกปฏิบัติด้านการประยุกต์ใช้การพัฒนาเชิงพื้นที่ตามแนวทางศาสตร์พระราชา หลักสูตร AD 102 รุ่นที่ 1

ระหว่างวันที่ 25 กุมภาพันธ์ - 1 มีนาคม 2562

ระยะเวลาหลักสูตร : 5 วัน 4 คืน

- วัตถุประสงค์ : 1. เพื่อให้เข้าใจหลักการพัฒนาตามศาสตร์พระราชาและตามตำราแม่ฟ้าหลวง
2. เพื่อให้สามารถนำกลับไปปฏิบัติจริงได้
3. สามารถทำแผนการดำเนินการโครงการได้

ผู้เข้าอบรม : เทศบาลตำบลแม่อาย, องค์การบริหารส่วนตำบลสันต้นหม้อ, องค์การบริหารส่วนตำบลดอยหลวง

องค์ประกอบผู้เข้าอบรม : ตัวแทนจากอำเภอ, ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, ตัวแทนท้องถิ่น (กำนัน,ผู้ใหญ่บ้าน), ชาวบ้าน (ตัวแทนจากหมู่บ้าน) รวม 60 คน

- หมายเหตุ : 1. หลักสูตรนี้มีแก่นเนื้อหาหลักของหลักสูตร แต่ในรายละเอียดเรื่องความรู้ซึ่งประเด็นสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามประเด็นปัญหาของผู้เข้าร่วมอบรม
2. ควรได้ข้อมูลพื้นที่, ปัญหา และความต้องการของแต่ละพื้นที่อย่างน้อย 2 สัปดาห์ เพื่อเตรียมหลักสูตร
3. เจ้าหน้าที่ลงสำรวจพื้นที่ของแต่ละ อปท. ร่วมกับผู้เข้าร่วม

เวลา	ระยะเวลา	กิจกรรม	เนื้อหา	หมายเหตุ
วันจันทร์ที่ 25 กุมภาพันธ์ 2562				
07.30 - 08.00 น.	30 นาที	รับประทานอาหารเช้า		
08.00 - 09.00 น.	1 ชั่วโมง	ลงทะเบียน		
09.00 - 09.10 น.	10 นาที	เปิดการฝึกปฏิบัติจริง		นายอำเภอ
09.10 - 09.20 น.	10 นาที	ชี้แจงวัตถุประสงค์และกำหนดการ		
09.20 - 10.30 น.	1 ชั่วโมง 10 นาที	บรรยายเรื่องหลักการพัฒนาตามศาสตร์พระราชา กระบวนการการทำงานกับชุมชน และฐานการพัฒนา 4 ฐาน	1.การอบรมที่ไม่ใช้การอบรมแต่เป็นการพูดเรื่องจริง ทำจริง พาทำ (3 น. นวด - น้อม - นำ) 2.หลักการพัฒนา 6 ก. (หลักการ, กระบวนการ, วิธีการ, มาตรการ, การจัดการ, พิธีการ) อย่าให้กระแส และการเมืองมาเป็นอุปสรรค และอย่าให้พิธีการทำลายกระบวนการ 3.ลงพื้นที่เพื่อให้รู้และเข้าใจ ปัญหาและศักยภาพของชุมชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนา อปท.ทำงานเพื่อชาวบ้าน เขาต้องพร้อม อยากทำ และลงมือเอง 4.กระบวนการ 5 ร (ร่วมฟัง,ร่วมคิด,ร่วมเห็น,ร่วมทำ, ร่วมดูแล) 5.แก่นิสัย / แนวคิดคนไทยให้มีความซื่อสัตย์ มีวินัย ขยัน จึงจะสร้างความเปลี่ยนแปลงได้ 6.เศรษฐกิจพอเพียง: การพออยู่ พอกิน ยืนบนขาของตัวเองได้ พอในความต้องการ โลกน้อย เบียดเบียนน้อย ปฏิบัติตนพอเพียง ฟังความคิดของคนอื่น "พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน" 7.เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา เป็นกระบวนการหมุนวน ต้องทำอย่างต่อเนื่อง ไม่ได้เป็นขั้นบันได 8.การพัฒนา 4 ฐาน (ทุน,อาชีพ,กระแสสังคม,รากเหง้า) 9. กิจกรรมพัฒนา (ก-ข-ค-ง-จ) 10. ตัวชี้วัดวัดจากชาวบ้านได้อะไร แต่อย่าเป็นศรีธนช้ย 11. ให้เน้นแก้ปัญหาเรื่องหนี้สินก่อน อย่าตามกระแส ให้รักษาทุน รักษารากเหง้า	

เวลา	ระยะเวลา	กิจกรรม	เนื้อหา	หมายเหตุ
10.30 - 10.45 น.	15 นาที	แนะนำที่ปรึกษาและบรรยายเพิ่มเติมเรื่องการทำงานของราชการ	1. การเปลี่ยนแปลงระบบการทำงานของราชการ 2. การใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือไม่ใช่เป็นข้ออ้างหรือภาระ	
10.45 - 11.00 น.	15 นาที	พักรับประทานอาหารว่าง		
11.00 - 12.00 น.	1 ชั่วโมง	ยกตัวอย่างการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงและแลกเปลี่ยนพูดคุยกับผู้เข้าร่วม	1. การบริหารจัดการพื้นที่ ไม่เน้นปลูกพืชเชิงเดี่ยว 2. การบริหารจัดการความเสี่ยง 3. ความสามัคคี การรวมกลุ่ม การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และทรัพยากร	
12.00 - 13.00 น.	1 ชั่วโมง	รับประทานอาหารกลางวัน		
13.00 - 14.00 น.	1 ชั่วโมง	บรรยายเรื่องการพัฒนาเชิงพื้นที่	1. การพัฒนาต้องมององค์รวม แก้ปัญหาที่ต้นเหตุ และตามความต้องการของชาวบ้าน (ต้องดูภูมิสังคม) 2. พิจารณาพื้นที่ลุ่มน้ำ โดยไม่ต้องคำนึงถึงขอบเขตการปกครอง 3. แผนที่เครื่องมือที่สำคัญมากในการทำงาน	
14.00-15.40	1 ชั่วโมง 40 นาที	ประเมินศักยภาพของชุมชน	หัวข้อ รายละเอียดและวิธีการประเมินศักยภาพพื้นที่ในภาพรวม ในรายประเด็น	
15.45 - 16.00 น.	15 นาที	พักรับประทานอาหารว่าง		
16.00 - 17.00 น.	1 ชั่วโมง	สรุปข้อมูลการประเมินศักยภาพของแต่ละ อปท.	การทำงานพัฒนาเหมือนจัดงานแต่งงาน จะจับคู่หญิงก็ต้องสร้างความไวใจ ความเชื่อใจ จะต้องถามชาวบ้านก่อนเพื่อจะได้พัฒนาให้ตอบโจทย์ชาวบ้านอย่างแท้จริง	
17.00 - 17.30 น.	30 นาที	รับประทานอาหารเย็น		
17.30 น.	-	เดินทางกลับ		
วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2562				
08.30 - 17.00 น.	8 ชั่วโมง 30 นาที	อปท. ลงสำรวจพื้นที่ร่วมกับทีมงาน และสรุปแผนพัฒนาพื้นที่เบื้องต้น	1. การสำรวจกายภาพ น้ำ ดิน ป่า 2. การสำรวจสภาพชุมชน อาชีพ	เตรียมอุปกรณ์ เสื้อผ้าและรองเท้าสำหรับลงสำรวจพื้นที่ เช่น ป่า,แหล่งน้ำ
วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2562				
08.00 - 08.30 น.	30 นาที	รับประทานอาหารเช้า		
08.30 - 09.00 น.	30 นาที	สรุปการเรียนรู้: สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ และยกตัวอย่างข้อมูลที่ได้อาการลงพื้นที่	1. การทำให้เห็นเป็นตัวอย่างและได้ลงมือปฏิบัติจริง 2. การลงพื้นที่เพื่อให้ได้ข้อมูลจริงนอกเหนือจากศึกษาข้อมูลมือสอง 3.การลงพื้นที่เพื่อให้รู้และเข้าใจร่วมกัน และพร้อมกัน เห็นปัญหาและเข้าใจสภาพพื้นที่ร่วมกัน 4.ปัญหาพื้นฐานคล้ายกัน เรื่องน้ำ ดิน ป่า เกษตร แต่การแก้ปัญหาแต่ละพื้นที่ต่างกัน	
09.00 - 10.45 น.	1 ชั่วโมง 45 นาที	วิเคราะห์และเสนอแนวทางการแก้ปัญหา	การวิเคราะห์และหาแนวทางการแก้ปัญหา	
10.45 - 11.00 น.	15 นาที	พักรับประทานอาหารว่าง		
11.00 - 12.00 น.	1 ชั่วโมง	อปท. นำเสนอข้อมูลของชุมชน	1.ประเด็นปัญหาของแต่ละพื้นที่ 2.แนวทางการแก้ปัญหาในระยะสั้น-กลาง-ยาว	

เวลา	ระยะเวลา	กิจกรรม	เนื้อหา	หมายเหตุ
		แนวทางการลงพื้นที่และทำงานร่วมกับชุมชน	1. ข้อควรระวังในการทำงานกับชุมชน เช่น ชาวบ้านต้องพร้อม มีความรู้ที่ถูกต้องเหมาะสม ไม่เป็นภาระ ไม่ยากเกินไป มีทุน ทำตามปฏิทินชุมชน วินัย บังคับใช้กฎระเบียบ ต่อเนื่อง มีตัวต่อในหมู่บ้าน และหากมีเครื่องมือช่วยสนับสนุนได้ก็ควรทำ 2. มูลค่าและคุณค่า 3. ปัญหาเชิงประเด็น 4. ตัวอย่างประเมินศักยภาพในเชิงประเด็น เช่น เรื่องน้ำว่าจะต้องดูอะไรบ้าง เช่น พื้นที่รับน้ำ แหล่งน้ำ ปริมาณน้ำ ฯลฯ	
12.00 - 13.00 น.	1 ชั่วโมง	รับประทานอาหารกลางวัน		
13.00 - 15.15 น.	2 ชั่วโมง 15 นาที	แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การทำงานจากเจ้าหน้าที่ อบต.ท่าตอน	1.กระบวนการพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่โครงการร้อยใจรักษ์ 2.แนวทางการดำเนินงานของฝ่ายบริหารอบต. 3.การทำงานกับชาวบ้าน 4.ปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน 5.วิธีการทำงานของกองช่าง 6.วิธีการปฏิบัติตามระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง 7.ถาม-ตอบเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ เช่นเรื่องงบประมาณ การดำเนินการ การขออนุญาตใช้พื้นที่	
15.15 - 15.30 น.	15 นาที	พักรับประทานอาหารว่าง		
15.30 - 16.00 น.	30 นาที	สรุปแนวทางการขับเคลื่อนโครงการพัฒนา	1.สรุปภาพรวมการขับเคลื่อนโครงการ (เปรียบเทียบการทำโครงการกับการแต่งงานตอนนี้อยู่ในขั้นเตรียมงาน (เตรียมเอกสาร)) 2.ยกตัวอย่างการลงมือทำ การเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อการพัฒนา เช่น การเปลี่ยนจากการใช้สารเคมีมาใช้สารอินทรีย์, การทำงานแบบรัฐ และการทำงานแบบมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ 3.การปรับเปลี่ยนโครงสร้างหนี้และรายได้จากฐาน 4 ฐาน ไม่ใช่สร้างหนี้เพิ่มขึ้น	
16.00 - 16.10 น.	10 นาที	สอบถามความสนใจความรู้เชิงประเด็น	ความรู้เชิงประเด็นที่แต่ละอปท.พูดถึงระหว่างนำเสนอในช่วงเช้า เช่น ฝ่าย ระบบกักเก็บน้ำ ระบบส่งน้ำ กฎระเบียบการใช้น้ำ สารชีวภัณฑ์ เครื่องกรองน้ำ ป่า การจัดการพื้นที่	สามารถเปลี่ยนประเด็นความรู้จากการนำเสนอของแต่ละอปท.
16.00 - 16.30 น.	30 นาที	รับประทานอาหารเย็น		
16.30 น.	-	เดินทางกลับ		
السبتที่ 28 กุมภาพันธ์ 2562				
08.00 - 08.30 น.	1 ชั่วโมง	รับประทานอาหารเช้า		
08.30 - 08.45 น.	15 นาที	ชี้แจงกำหนดการ		
		แนะนำสถานที่และเจ้าหน้าที่ประจำกลุ่มเรียนรู้		

เวลา	ระยะเวลา	กิจกรรม	เนื้อหา	หมายเหตุ
08.45 - 10.30 น.	15 นาที	เรียนรู้ความรู้เชิงประเด็น	การปลูกป่าของ ดร.เกริก มีมุงกิจ 1.การปลูกป่า 3 อย่างประโยชน์ 4 อย่าง 2.เผาถ่าน ทำน้ำส้มควันไม้ พลังงานทดแทน ปูย 3.การเพาะกล้าไม้	
	1 ชั่วโมง 30 นาที	แบ่งกลุ่มเข้าฐานเรียนรู้ตามความสนใจ	ฐานเรียนรู้ตามความสนใจ ได้แก่ 1. สารชีวภัณฑ์ 2. เครื่องกรองน้ำ 1,000 บาท 3. การจัดการน้ำ 4. กฎระเบียบ ข้อบังคับ	
10.30 - 10.50 น.	20 นาที	พักรับประทานอาหารว่าง		
10.50 - 12.00 น.	1 ชั่วโมง 10 นาที	เรียนรู้ความรู้เชิงประเด็น (ต่อ)	บรรยายเรื่องการบริหารจัดการป่า 1. การจัดการพื้นที่ ยกตัวอย่างน่าน และดอยตุงโมเดล 2. ปลูกบนกระดาน 3. มาตรการปลูกป่า ปลูกคน 4. มาตรการป้องกันไฟป่า 5.ระเบียบและข้อปฏิบัติการจัดการพื้นที่ป่า คทช.	
12.00 - 13.00 น.	1 ชั่วโมง	รับประทานอาหารกลางวัน		
13.00 - 15.45 น.	2 ชั่วโมง 45 นาที	ทำฝายอนุรักษ์	เรียนรู้การทำฝายอนุรักษ์	เตรียมชุดสำหรับทำฝาย (เบิกน้ำได้)
15.45 - 16.00 น.	15 นาที	รับประทานอาหารว่าง		
16.00 - 16.10 น.	10 นาที	แนะนำเจ้าหน้าที่ที่มารถแก้วประจำกลุ่มรับผิดชอบ ข้อมูลของแต่ละ อปท.		
16.10 - 16.30 น.	20 นาที	สรุปประเด็นเรื่อง คทช. อำเภอบึงนาราง (ทบทวน กฎระเบียบ, แนวทางการดำเนินงาน พร้อมยกตัวอย่าง ประกอบ)	เห็นตัวอย่างการใช้กฎระเบียบ	
16.30 - 17.00 น.	30 นาที	อปท.เตรียมข้อมูลนำเสนอ		
17.00 - 17.30 น.	30 นาที	รับประทานอาหารเย็น		
17.30 น.	-	เดินทางกลับ		
ในศุกร์ที่ 1 มีนาคม 2562				
08.00 - 09.00 น.	1 ชั่วโมง	รับประทานอาหารเช้า		
09.00 - 10.30	1 ชั่วโมง 30 นาที	นำเสนอผลการวางแผนและลงพื้นที่ (ทีมละ 30 นาที)	1.ข้อมูลพื้นฐานและการคัดเลือกพื้นที่ในการทำโครงการ 2.สำรวจปัญหา 3.ประเมินและวิเคราะห์ศักยภาพชุมชน 4.สรุปปัญหา 5.แนวทางการแก้ไขปัญหา	

เวลา	ระยะเวลา	กิจกรรม	เนื้อหา	หมายเหตุ
10.30 - 11.15 น.	45 นาที	สรุปและให้คำแนะนำขั้นตอนการดำเนินการ	1.หัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องมารับฟัง 2.ที่มาโครงการร้อยใจรักษ์และการขยายผลโครงการร้อยใจรักษ์โดยการสร้างคนให้และราชการทำ เป็นที่มาของโครงการนี้ 3.หลักการทำงานของโครงการร้อยใจรักษ์ และการนำไปปรับใช้ 4.เส้นทางการดำเนินงานโครงการเร่งด่วน	
11.15 - 11.20 น.	5 นาที	มอบของที่ระลึก (เมล์ดพันธ์์)		
11.20 - 11.30 น.	10 นาที	ปิดการอบรม		
11.30 - 12.30 น.	1 ชั่วโมง	รับประทานอาหารกลางวัน		
11.30 - 13.00 น.	1 ชั่วโมง 30 นาที	ประชุมเพื่อขับเคลื่อนโครงการฯ โดยมูลนิธิปิดทองฯ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและตัวแทนแต่ละ อปท.		